

ע"פ 21185/12/18 - אמיר סעד נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
עפ"ג 21185-12-18 סעד נ' מדינת ישראל 03 ינואר 2019

בפני הרכב כב' השופטים:
י. גריל, שופט בכיר [אב"ד]
א. לוי, שופט
ש. שטמר, שופטת עמיתה
המערער:

אמיר סעד
ע"י ב"כ עוה"ד באסל פלאח

נגד
המשיבה:

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)
ע"י ב"כ עוה"ד מאיה הרטמן

פסק דין

א. בפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בעכו (כב' השופט ו' חאמד) מיום 1.11.18 ב - ת"פ 58671-02-17 לפיו נדון המערער, יליד 1992, לחמישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי של 10 חודשים למשך שלוש שנים כשהתנאי הוא שהמערער לא יעבור כל עבירת אלימות שהיא פשע, וכן חויב לפצות את המתלון בסכום של 5,000 ₪.

המערער עותר לביטול עונש המאסר ולאיומץ המלצות שירות המבחן באופן שיוטל על המערער צו של"צ בהיקף של 250 שעות וצו מבחן.

ב. הנסיבות הדרושות לעניין הינן בתמצית אלה:

בכתב האישום המתוקן שהוגש כנגד המערער נטען, שהמערער והמתלון עבדו במפעל בכרמיאל.

בתאריך 23.8.16 התפתח ויכוח בין המערער לבין המתלון, תוך כדי כך, חבל המערער במתלון באופן שהיכה בפניו באגרוף אחד. כתוצאה מכך נגרם למתלון שבר ברצפת ארובת העין משמאל, וכן המטומה בעפעף תחתון משמאל, שטפי דם לחמיתיים וקרנית שקופה. המתלון הועבר לבית החולים בנהריה, שם אושפז כשבועיים ועבר ניתוח לתיקון השבר בארובת העין משמאל. במהלך הניתוח הוכנסה פלטת טיטניום עם קיבוע על ידי שני ברגים ברים התחתון של הארובה.

המדינה ייחסה למערער עבירה של חבלה חמורה לפי סעיף 333 של חוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק").

ג. בישיבת בית המשפט קמא מיום 20.3.18 הודיעו הצדדים לבית משפט קמא, כי הגיעו להסדר טיעון לפיו יתוקן כתב האישום המקורי, המערער יחזור בו מן הכפירה, ויודה בכתב האישום המתוקן..

המדינה הותירה את הבקשה להזמנת תסקיר שרות מבחן לשיקול דעת בית המשפט, אך עמדתה הייתה שיש להטיל על המערער עונש מאסר בפועל, וכן הודיעה שהתסקיר אינו מחייב אותה.

המתלון נכח בדיון ולדברי ב"כ המדינה נתן את הסכמתו להסדר.

צוין עוד באותה ישיבה, שלקראת הדיון הבא אמור המתלון להמציא אישורים רפואיים עדכניים, ואולם אלה לא הומצאו.

ב"כ המערער ציינה, במענה לדברי ב"כ המדינה, שבמסגרת טיעוניה תעלה ההגנה את הטענה כי מכת האגרוף המתוארת בסעיף 2 של עובדות כתב האישום, לא כוונה לעבר פניו של המתלון.

בית משפט קמא הרשיע את המערער בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום לאחר שהודה, כאמור לעיל, בעובדות כתב האישום המתוקן.

ד. מתסקיר שירות המבחן מיום 12.7.18 עולה, שאין לחובתו של המערער הרשעות קודמות ואף אין תיקי מב"ד התלויים ועומדים כנגדו.

בפני שירות המבחן נטל המערער אחריות מלאה לאירוע והביע צער וחרטה על התנהגותו. המערער תיאר בפני שירות המבחן, שמדובר במריבה שהתלקחה בינו לבין המתלון על רקע זה שהשניים נדרשו לעבוד יחדיו בניקוי ארובות חול שהיא עבודה פיזית קשה.

המערער פנה מספר פעמים למתלון על מנת שסייע לו, אך המתלון התעלם ולא נענה לפנייתו. הדבר הביא לתחושות כעס אצל המערער, מה שגרם לוויכוח, לחילופי דברים ביניהם ולהתפתחות מריבה אלימה.

לטענת המערער, המתלון תקף אותו וכהגנה הוא תקף אותו בחזרה. המערער הוסיף ואמר בפני שירות המבחן, שהוא נותר במקום כדי לסייע למתלון ולהגיש לו עזרה וזאת נוכח בהלה שאחזה בו וחרדה ממעשיו כלפי המתלון. המערער הביע חרטה עמוקה על התנהגותו האלימה כלפי המתלון והפגיעה בו.

הורי המערער פנו למשפחת המתלון בבקשה לערוך סולחה, אך זו לא התקיימה, לדבריו, מחמת מורכבות משפחתית מצד המתלון.

יחד עם זאת, מסר המערער לשירות המבחן, שבמעמד הדיון בבית המשפט הוא התנצל בפני המתלון וביקש את סליחתו. עוד טען המערער בפני שירות המבחן, שבאותה תקופה הוא היה נתון במשבר והייתה לו תחושה של נסיגה אישית, כלכלית ותעסוקתית, מה שהוביל להופעת התנהגותו האלימה באירוע כמתואר בכתב האישום המתוקן.

ה. שירות המבחן ציין, כי ניכר שהמערער מזהה את הפגיעה במתלון הן רגשית והן פיזית ומגלה אמפתיה רגשית כלפיו. כמו כן חש המערער חרדה וזעזוע מעצם מעורבות גורמי החוק בחייו.

בכל הנוגע להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, מעריך שירות המבחן, שהמערער אינו נושא בעמדות הנוגדות חוק או הנוגדות את גורמי אכיפה החוק, אדרבא, תפיסותיו של המערער הן פרו-חברתיות והוא ממוקד במאמציו לבסס עתיד מקצועי ותעסוקתי. לאורך השנים הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי ואין לחובתו הרשעות

כלשהן.

שירות המבחן סבור, שאת העבירה, שהיא חריגה להתנהגות המערער בדרך כלל, הוא ביצע על רקע תקופת משבר ותקופת תסכול וכעס שחוזה באותה תקופה. לרבות תחושת כעס, זלזול ופגיעה מצד המתלון כלפיו (כמתואר לעיל), מה שהביא להחצנת ההתנהגות האלימה מצד המערער.

שירות המבחן הוסיף, כי המערער מגלה הבנה לגבולות החוק, בכלל ובתחום האלימות בפרט, וכן מגלה אמפתיה כלפי המתלון והבנה לחומרת העבירה. המערער הפנים את טעותו ונראה כי הפיק לקח רב מן האירוע.

לפי הערכת שירות המבחן רמת הסיכון מצד המערער למעורבות בהתנהלות אלימה היא נמוכה ומידת החומרה הצפויה של תוצאות האלימות צפויה להיות נמוכה אף היא.

1. שירות המבחן לא מצא מקום להתערבות טיפולית מצדו והמליץ, כי נוכח העובדה שמדובר באדם צעיר המנהל אורח חיים נורמטיבי, ללא הרשעות קודמות, הנוטל אחריות על מעשיו ומגלה צער וחרטה על הפגיעה במתלון, לא ימוצה עמו הדין בכפוף להטלת צו של"צ בהיקף של 250 שעות, וכן פיצוי לנפגע לשם הגברת ההבנה לפגיעה בו.

שירות המבחן סבור, שצו של"צ יהווה עבור המערער עונש חינוכי שיש בו כדי להקטין סיכון להישנות ביצוע העבירות באמצעות תרומה לחברה ופיצוי על הנזק והפגיעה שהסב.

2. בטיעון לעונש שהתקיים ביום 17.7.18 בפני בית משפט קמא, עמדה ב"כ המדינה על החבלה החמורה שנגרמה למתלון והגישה תמונה של החבלה, וכן תיעוד רפואי לגבי הטיפולים להם נזקק המתלון.

לפי עמדת ב"כ המדינה בפני בית משפט קמא מתחם הענישה ההולם הינו בין 6 חודשי מאסר עד 18 חודשי מאסר בפועל. הערך המוגן אשר נפגע ממעשיו של המערער, הוא הגנה על שלמות גופו של המתלון, בריאותו, חייו וכבודו של אדם. המדובר באירוע, כך ציינה ב"כ המדינה, שהחל בוויכוח סתמי בין המערער למתלון ויצא מכלל שליטה מצד המערער.

אכן, התסקיר הוא חיובי, אך נוכח הפגיעה הקשה במתלון סברה ב"כ המדינה, כי שירות המבחן הרחיק לכת בהמלצתו.

ב"כ המדינה הפנתה לפסיקה בה נקבע מתחם ענישה שנע בין 5 חודשי מאסר עד 15 חודשי מאסר בפועל בגין חבלה חמורה כשאין הרשעות קודמות.

ב"כ המדינה ביקשה להטיל על המערער עונש מאסר בפועל ברף התחתון, מאסר על תנאי ארוך ומרתיע, וכן פיצוי לנפגע העבירה והוסיפה, שבפסיקה שהגישה הוטלו עונשים של עבודת שירות.

בגמר טיעוני ב"כ המדינה העיר בית משפט קמא, שיש מקום להורות על הזמנת חוות דעתו של הממונה על עבודות שירות, ולפיכך נדחה המשך הטיעון לעונש לאחר המצאת חוות דעתו של הממונה.

בחוות דעתו מיום 16.8.18 קבע הממונה, שהמערער כשיר לבצע את עבודות השירות.

ח. בישיבת בית משפט קמא מיום 22.10.18 נשמעו טיעוניו של ב"כ המערער, שלא חלק על כך שתוצאת

החבלה הייתה חמורה, אך הוסיף, שהמערער לא התכוון לפגוע בפניו של המתלון, הואיל והמערער הסתובב ונתן מכה, אך לא כיוון לשום מקום, ובטעות נגרמה, כך נטען, התוצאה המצערת.

הסנגור הוסיף, שהמערער נותר במקום האירוע הזעיק צוות רפואי, וליווה את המתלון. השניים השלימו ביניהם.

המערער הודה הן בחקירה, והן בפני בית משפט קמא לאחר שכתב האישום תוקן. חלק מן האמור בכתב האישום המקורי נמחק לאחר שהמתלון הגיע לבית המשפט, שוחח עם ב"כ המדינה, ואזי ולאור שיחה זו, תיקן ב"כ המדינה את כתב האישום והדברים מדברים בעד עצמם.

אין למערער הרשעות קודמות. הוא עובד ולומד. גם מאז האירוע לא נפתחו כנגדו תיקים ובכל אלה יש כדי להעיד, לטענת הסנגור, שמדובר באירוע חד פעמי שהמערער לא התכוון אליו, ולא תכנן אותו. הנסיבות מצביעות על חרטה מצד המערער וגם תסקיר שירות המבחן מדבר בעד עצמו.

עוד הוסיף ב"כ המערער, שעולה מן התסקיר, כי מדובר באדם נורמטיבי עם יכולות התבוננות פנימית, לא זוהו אצלו דפוסים שליליים, הוא מגלה אמפתיה למתלון, הפיק לקחים, ורמת הסיכון הנשקפת ממנו נמוכה.

ט. בגזר דינו מיום 1.11.18 קבע בית משפט קמא, שהמערער ביצע עבירת אלימות חמורה ביותר שפגעה בערך המוגן של שלמות גופו של המתלון כשהנזק הגופני שנגרם למתלון לפי המתואר בכתב האישום המתוקן, הוא קשה ביותר, והיה צורך בביצוע ניתוח לתיקון שבר בארובת העיניים וטיפול לא קלים נוספים.

העבירה ותוצאותיה הקשות פגעו בכבודו של המתלון ומהווים מעשה בריונות הפוגע במידה רבה בביטחונו של הפרט. מוסיף בית משפט קמא, כי לטענת הסנגור המעשה שביצע המערער היה מכת אגרוף אחת בלבד, שלא כוונה במזיד לעבר פניו של המתלון ולכן אין ללמוד - לדעת הסנגור - על חומרת המעשה מטיב התוצאה הקשה שנגרמה.

בהתייחס לטענתו זו של הסנגור, העיר בית משפט קמא, שאמנם, אין המדובר במעשה אלימות ממושך מצד המערער, אלא אקט בודד של מכת אגרוף שפגעה בפניו של המתלון, ואולם, אין לייחס לכך משקל של ממש, הואיל והתוצאה החמורה נגרמה עקב ביצוע המעשה הנ"ל, אשר בוצע תוך קיומו של היסוד הנפשי הנדרש להוכחת העבירה, שהמערער הודה בביצועה.

י. מכאן מסקנת בית משפט קמא, שהימנעות מהטלת מאסר בפועל לא תשרת את האינטרס הציבורי בדבר הרתעת הנאשם הנותן את הדין, וכן את האינטרס הציבורי של הרתעת הרבים, ואין בה כדי לשקף את חומרת העבירה ותוצאותיה ולקיים את צרכי הגמול.

רכיב הענישה של מאסר בפועל, כך ציין בית משפט קמא, הוא נדבך חיוני והכרחי בנסיבות חמורות אלה, ואין לוותר עליו.

בית משפט קמא קבע, כי מתחם הענישה כולל מאסר בפועל של מספר חודשים, שניתן לרצות אותם בעבודות שירות ועד לתקופה של 24 חודשים, וכן מאסר על תנאי עם פיצוי לקורבן העבירה.

בית משפט קמא הוסיף, שלא מתקיימים שיקולי שיקום המצדיקים חריגה מן המתחם. שירות המבחן אף ציין, שלא מתקיימת נזקקות טיפולית ואין המלצה לשלב את המערער בהליך טיפולי, גם הסנגור לא טען לעניין זה.

עוד ציין בית משפט קמא, שיש לגזור את הדין במסגרת המתחם שנקבע, ויש להביא במניין השיקולים גם את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, דהיינו :

נטילת האחריות מצד המערער עוד בטרם החלה פרשת התביעה.

העובדה שהמערער נטול עבר פלילי ועבירה זו היא חריג לאורחות חיו.

בית משפט קמא אימץ את התרשמות שירות המבחן שהמערער מנהל אורח חיים נורמטיבי.

בנוסף, כבר חלפה תקופה של למעלה משנתיים מאז ביצוע העבירה, ולטענת הסנגור הושג הסכם סולחה בין המערער לבין קורבן העבירה, טענה עליה לא חלקה המדינה (בהקשר זה אנו רואים לנכון להעיר, שמעיון בתסקיר שירות המבחן מיום 12.7.18 (עמ' 2) עולה, כי אמנם הייתה פניה מצד הורי המערער למשפחת המתלון לערוך סולחה, אך זו לא התקיימה, לדברי המערער מחמת מורכבות משפחתית מצד המתלון).

י"א. בית משפט קמא הוסיף, כי הוא ייחס משקל להתרשמותו של שירות המבחן שהמערער מגלה אמפתיה כלפי המתלון, חש בושה בגין מעשיו, ומביע חרטה, ורמת הסיכון הנשקפת ממנו להישנות מעשה העבירה היא נמוכה.

בית משפט קמא קבע, שאין להיעתר לבקשת הסנגור להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל ובהתאם דחה את המלצת שירות המבחן להטיל על המערער צו של"צ.

בית משפט קמא הסביר, שענישה כזו אינה עולה בקנה אחד עם חומרת העבירה, נסיבותיה

ותוצאותיה.

נוכח כל האמור, החליט בית משפט קמא לדון את המערער למאסר בפועל לתקופה של 5 חודשים, אשר ירוצה בעבודות שירות ובנוסף, הטיל בית משפט קמא על המערער עונש מאסר מותנה ל - 10 חודשים למשך 3 שנים כשהתנאי הוא שהמערער לא יעבור בתקופה זו עבירת אלימות מסוג פשע, וכן חייב את המערער לשלם למתלון פיצוי כספי בסכום של 5,000 ₪ וזאת תוך 8 חודשים ממועד מתן גזר הדין (1.11.18).

י"ב. המערער ממאן להשלים עם גזר דינו של בית משפט קמא וערעורו מונח בפניו.

ביצוע עונש המאסר על דרך עבודות שירות עוכב עד למועד מתן פסק הדין בערעור.

ב"כ המערער מפנה בנימוקי הערעור לעובדות המקרה ולתסקיר שירות המבחן, ומוסיף, כי האירוע התרחש באוגוסט 2016, המערער נחקר ושחרר ממעצר, כתב האישום הוגש בפברואר 2017, וגזר הדין ניתן בנובמבר 2018. מאז האירוע חלפו מעל שנתיים במהלכם הוכיח המערער, שהאירוע חריג לאורחותיו, וכי השיקום הושג במלואו.

המערער נטול הרשעות קודמות. ב"כ המערער מדגיש, שבמהלך הוויכוח נשוא כתב האישום ולאחר שהתלהטו הרוחות, הניף המערער את אגרופו לעבר המתלונן, מבלי לכוון דווקא לפניו, ולרוע מזלו נגרמו התוצאות החמורות נשוא כתב האישום. לטענת ב"כ המערער מוסכם על ב"כ המדינה שהמערער לא כיוון לפגוע בפניו של המתלונן. עוד נטען בערעור, שהמערער נמצא במהלך בניית חייו, לימודים, עבודה, והמשך ניהול חיים נורמטיביים ללא רבב. הטלת עונש חמור כפי שהוטל על המערער מהווה לטעמו של הסנגור עונש חמור מידי ובנסיבות העניין מוצדק להתערב בכך.

י"ג. ב"כ המערער מוסיף, שבפני בית משפט קמא טענה ב"כ המדינה למתחם ענישה שנע בין 6 חודשי מאסר עד 18 חודשי מאסר. המדינה ביקשה לקבוע, שעונשו של המערער יהיה בתחתית המתחם והיא אף הגישה אסופת פסיקה במסגרתה הוטלו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

בית משפט קמא, כך מדגיש ב"כ המערער, קבע מתחם ענישה אשר נע בין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 24 חודשי מאסר בפועל (בעוד שהמדינה טענה, כאמור לעיל, למתחם שבין 6 חודשי מאסר לבין 18 חודשי מאסר בפועל).

מכאן שבית משפט קמא קבע מתחם ענישה חמור בהרבה מן המתחם לו טענה ב"כ המדינה.

ב"כ המערער סבור, שבית משפט קמא החמיר עם המערער, למעלה ממה שב"כ המדינה דרשה, ומהלך כזה מחייב נימוקים כבדי משקל, שהרי בית המשפט אינו אמור להחמיר יותר מן התביעה אלא אם יש נימוקים כבדי משקל לכך. ואולם, כך לטענת ב"כ המערער, המקרה שבפנינו בוודאי שאינו מצדיק סטייה לחומרה, מעבר למה שב"כ המדינה ביקשה. קביעת המתחם של בית משפט קמא, כך לטעמו של ב"כ המערער, מחמירה יותר מאשר המתחם לו טענה ב"כ המדינה, והדבר מהווה סטייה לחומרה מן המתחם לו טענה המדינה מבלי שהייתה הצדקה לכך, שכן נסיבות המקרה הצדיקו דווקא סטייה לקולא מכל מתחם שייקבע.

מכאן, עתירת ב"כ המערער, כי יבוטל עונש המאסר ותתקבל המלצת שירות המבחן באופן שעל המערער תוטל ענישה של של"צ במקום מאסר לריצוי בעבודות שירות.

י"ד. בדיון שהתקיים בפנינו ביום 20.12.18 חזר ב"כ המערער על הטענות שפורטו בערעור.

ב"כ המדינה סברה לעומת זאת, שיש לדחות את הערעור הואיל והענישה שהוטלה על המערער אינה חריגה לחומרה באופן המצדיק את התערבות ערכאת הערעור. בית משפט קמא גזר על המערער עונש המצוי בתחתית המתחם, וגם עבודות השירות שנגזרו על המערער - אינן לפי התקופה המקסימלית האפשרית.

ב"כ המדינה סבורה, שבית משפט קמא נתן את מלוא המשקל לשיקולים לקולא והיה ער להתרשמות החיובית של שירות המבחן ולמסוכנות העתידית הנמוכה עליה הצביע שירות המבחן, וכן הביא בחשבון את נטילת האחריות על ידי המערער, ואולם, כל אלה נתונים שאינם מצדיקים סטייה נוספת ממתחם הענישה, שאיננו מתחם מחמיר, וזאת כאשר מביאים בחשבון את מעשה העבירה שביצע המערער, ואת עצמת הפגיעה כשמדובר באירוע שהחל בעקבות ויכוח סתמי והסתיים בשבר בארובת העין של המתלונן, פגיעה שחייבה טיפולים ארוכים וקשים, כעולה מן המסמכים הרפואיים שהוגשו בעניינו של המתלונן לבית משפט קמא.

ט"ו. נוכח האמור לעיל, סברה ב"כ המדינה, שהעונש שהוטל על המערער הוא מידתי ביותר ולוקח בחשבון את כל השיקולים לקולא, ולכן אין הצדקה להתערב מעבר לכך.

באשר לטענת הסנגור לפיה טענה המדינה בפני בית משפט קמא למתחם ענישה שבין 6 חודשים עד 18 חודשי מאסר, ואילו בית המשפט קבע מתחם שבין 6 חודשים עד 24 חודשי מאסר, אישרה ב"כ המדינה, שבית משפט קמא קבע רף עליון של המתחם אשר עולה על הרף העליון שהציבה ב"כ המדינה. ואולם, כך הוסיפה, העונש שנגזר בסופו של יום מצוי בתחתית המתחם שקבע בית משפט קמא, ותואם את תחתית המתחם לו עתרה המדינה.

ב"כ המדינה ציינה, שמבחינה מהותית העובדה שהרף העליון של מתחם הענישה שקבע בית משפט קמא (24 חודשים) עלה על זה שעתרה לו המדינה בטיעוניה לעונש (18 חודשים), לא הייתה לו השלכה על תוצאת גזר דינו של בית המשפט קמא, שהרי בסופו של דבר נגזר על המערער 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. מכאן שההבדל בין הרף העליון של המתחם, שהציעה המדינה, לעומת הרף העליון של המתחם שקבע בית משפט קמא, הוא חסר כל משמעות.

ט"ז. על דבריה אלה של ב"כ המדינה הגיב ב"כ המערער בציינו, שבית משפט קמא קיבל למעשה את עתירת המדינה במלואה, שהרי בטיעוניה לעונש בפני בית משפט קמא (עמ' 9 לפרוט') הגישה ב"כ המדינה אסופת פסיקה וציינה, שהמתחם, כעולה מן הפסיקה, נע בין 5 חודשי מאסר ל - 15 חודשי מאסר, וב"כ המדינה ביקשה מבית משפט קמא להטיל על המערער 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. אמנם, כך הוסיף ב"כ המערער, אין פסול בכך שבית המשפט מאמץ את עתירתה של המדינה במלואה, אך השאלה היא האם זה היה מוצדק בנסיבות העניין שבפנינו.

הסנגור הדגיש, כי מדובר בהתרחשות מלפני שנתיים, והמערער אף לא שהה במעצר כי לא היה צורך במעצר. כתב האישום הוגש לאחר פרק זמן לא קצר והמערער הודה בהזדמנות הראשונה.

י"ז. הסנגור הוסיף, שכתב האישום תוקן משמעותית, וזאת לאחר שהמתלון הגיע לבית המשפט, ב"כ המדינה שוחח עם המתלון, הציג לו שאלות, קיבל את עמדתו להסדר הטיעון, ואזי תיקן את כתב האישום בהתאם לגרסתו של המערער ולפיה נתן המערער למתלון מכה אחת, לא התכוון לפגוע בפניו, ולא התכוון לנזק כפי שנגרם.

בנוסף לכך, מיד לאחר האירוע, נותר המערער במקום והמתין עד שיגיע הצוות הרפואי שטיפל במתלון. כל אלה צוינו בתסקיר שירות המבחן. עוד ציין ב"כ המערער, שהמערער והמתלון התחבקו בשעת המפגש בבית משפט קמא. סוכם גם שהמתלון ימציא מסמכים רפואיים עדכניים לבית משפט קמא, אך הוא לא עשה כן ולכן גם לא יכול היה בית משפט קמא לאמוד את הנזק.

י"ח. ב"כ המערער אישר, שייתכן וראוי היה לפסוק פיצוי גבוה יותר לזכות המתלון, אך יחד עם זאת ביקש לאזן את פסיקת הפיצוי הגבוה יותר עם אימוץ המלצת שירות המבחן, דהיינו, שהמערער יבצע שירות לתועלת הציבור, ובדרך זו יוכל המערער להמשיך ולהתפרנס, וזאת לאחר שהצליח למצוא מקום עבודה מסודר התואם את לימודיו.

ב"כ המערער הוסיף, כי היעדרות ארוכה של המערער ממקום עבודתו עקב הצורך לבצע עבודות שירות עלולה להביא לפיטוריו. לכן, הצעתו של ב"כ המערער היא שהפיצוי לזכות המתלון יהיה גבוה יותר, ותקופת עבודת השירות תומר לשל"צ או פתרון אחר שבית משפט זה ימצא לנכון.

י"ט. על דברים אלה השיבה ב"כ המדינה וציינה, שבסופו של יום הענישה שהוטלה על המערער היא ענישה מקלה. נכון שבית משפט קמא אימץ את המתחם לו עתרה המדינה, אך אין כל פסול בכך, מה גם שהמתחם אותו הציעה המדינה הולם, מאוזן, איננו מוגזם, ומשקף את העובדה, שהמדינה עשתה את האיזונים הדרושים בין מעשה העבירה של המערער מחד גיסא, לעומת הנתונים החיוביים שקיימים בעניינו של המערער, מאידך גיסא.

ב"כ המדינה הדגישה, שאין לשכוח בסופו של דבר שהמערער שבר את ארובת העין של חברו לעבודה. כיום, מבקש ב"כ המערער הקלות על מנת שלא יפגע מקור פרנסתו של המערער, אך היה על המערער לחשוב על כל אלה בטרם תקף את המתלון, שאינו אלא חברו לעבודה במפעל, ולא להתייבב היום בבית המשפט ולבקש רחמים על מעשה חמור שאותו ביצע.

עוד ציינה ב"כ המדינה, שלפי תסקיר שירות המבחן הסולחה בין המערער לבין משפחת המתלונן לא יצאה לפועל והוסיפה, שאילו אכן יושרו ההדורים בין המערער לבין המתלונן, כפי שתיאר ב"כ המערער, הסולחה הייתה בוודאי חלק מן הנתונים שהיו עומדים בפני שירות המבחן, אך לא כך היה.

כ. ב"כ המדינה ציינה, שהפיצוי של 5,000 ₪ שפסק בית משפט קמא בגזר דינו לזכות המתלונן הוא אכן פיצוי נמוך שרחוק מלפצות על הנזק הפיזי והסבל שנגרם למתלונן.

ב"כ המדינה הוסיפה, שיש לבחון את **כלל** רכיבי הענישה שנפסקו לחובת המערער, וכאשר מביאים בחשבון שתקופת עבודות השירות איננה המקסימאלית, ושהפיצוי איננו גבוה כלל, אין מקום להתערבות ערכאת הערעור, ומה גם, ששירות המבחן סבר, שאין צורך בהתערבות טיפולית, ולכן גם לא ניתן צו מבחן כנגד המערער.

נוכח כל אלה סבורה ב"כ המדינה, שאין מקום להתערב בגזר הדין.

כ"א. לאחר שנתנו דעתנו לכתב האישום המתוקן שהוגש כנגד המערער, תסקיר שירות המבחן, המוצגים שהוגשו בכל הנוגע לחבלה שספג המתלונן ותוצאותיה, טיעוניהם לעונש של ב"כ שני הצדדים בפני בית משפט קמא, גזר דינו של בית משפט קמא, הודעת הערעור על נימוקיה, טיעוניהם של ב"כ שני הצדדים בדיון שהתקיים בפנינו ביום 20.12.18, והפסיקה הרלוונטית, מסקנתנו היא שיש מקום להתערב בגזר הדין של בית משפט קמא במובן זה שמחד גיסא, תקוצר במידת מה התקופה שבה על המערער לרצות את עונש המאסר על דרך של עבודות שירות, ומאידך גיסא, יוגדל סכום הפיצוי שעל המערער לשלם למתלונן (כשב"כ המערער הודיע מפורשות בשעת הדיון כי הוא מסכים להעלאת סכום הפיצוי).

כ"ב. אין מחלוקת על כך שתוצאות החבלה שנגרמה למתלונן עקב האגרוף שספג בפניו מן המערער היו קשות, במובן זה, שלמתלונן נגרם שבר ברצפת ארובת העין משמאל, לרבות המטומה בעפעף תחתון משמאל, שטפי דם תת לחמיתיים, וקרנית שקופה. המתלונן אושפז כשבועיים ימים ונאלץ לעבור ניתוח לתיקון השבר בארובת העין משמאל.

כ"ג. ב"כ המערער טען, וחזר וטען, הן בפני בית משפט קמא, והן בפנינו, שמכת האגרוף נשוא כתב האישום המתוקן לא כוונה לעבר פניו של המתלונן, וכי המערער הסתובב ונתן מכת אגרוף, לטענתו, מבלי שכיוון לשום מקום באופן ספציפי, והתוצאה המצערת נגרמה בטעות.

ואולם, לטעמנו, בצדק ציין בית משפט קמא בגזר דינו (עמ' 15), שאין לייחס משקל של ממש לעובדה שמדובר באקט בודד של מכת אגרוף שפגעה בפניו של המתלונן (כשהמערער לטענתו לא התכוון לפגוע בפנים דווקא),

בשים לב לכך שהתוצאה החמורה נגרמה עקב הנפת אגרופו של המערער לעבר המתלונן, כשהאגרוף פגע בפניו של המתלונן, ומתקיים היסוד הנפשי הנדרש להוכחת העבירה שהמערער הודה בביצועה (לאחר שתוקן כתב האישום בעקבות שיחה שהתנהלה בין ב"כ המדינה לבין המתלונן בבית משפט קמא).

כ"ד. מן האמור בתסקיר שירות המבחן עולה, שהאירוע נשוא כתב האישום התרחש על רקע ויכוח שהתלקח והתלהט תוך כדי עבודתם של המערער והמתלונן בניקוי ארובות חול, כשהמערער חש שהמתלונן אינו מסייע לו, אינו מתחשב בו, ומזלזל בו.

בצד חומרת החבלה, עולה מתסקיר שירות המבחן, ומטיעוני ב"כ המערער, הן בפני בית משפט קמא והן בפנינו, שמעשהו של המערער אינו משקף כלל את אורח חייו הנורמטיבי, את התנהלותו היום יומית של המערער, שאין לחובתו הרשעות כלשהן, לא מלפני ביצוע העבירה נשוא הדין ואף לא מאז ועד היום, כשבינתיים גם השתלב המערער במקום עבודה שלטענת בא כוחו תואם את לימודיו.

כ"ה. לטעמנו, העונש של 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות שהטיל בית משפט קמא על המערער אינו עונש חמור שיש בו כדי לחייב בהכרח את התערבות ערכאת הערעור.

ואולם, סבורים אנו, שאין להתעלם מן העובדה, שבית משפט קמא קבע בגזר דינו מתחם ענישה שנע בין מאסר בפועל של מספר חודשים שניתן לרצותם בעבודות שירות, ועד לתקופה של **24 חודשי מאסר בפועל**, ואילו ב"כ המדינה טענה בפני בית משפט קמא למתחם ענישה מצומצם יותר שנע בין 6 חודשי מאסר עד **18 חודשי מאסר בפועל**.

בהמשך טיעוניה בפני בית משפט קמא (עמ' 9 לפרוט'), הגישה ב"כ המדינה אסופת פסיקה לפיה מתחם הענישה נע בין 5 חודשי מאסר עד 15 חודשי מאסר בפועל בחבלה חמורה (במקרים שלא היו הרשעות קודמות לחובת הנאשם), וביקשה להטיל על המערער מאסר בפועל ברף התחתון והוסיפה, כי בכל הפסיקה שאותה הגישה הוטלו עונשים לריצוי בעבודות שירות.

עולה מן האמור לעיל, שהרף העליון של מתחם הענישה שצוין בית משפט קמא בגזר דינו (24 חודשי מאסר), היה גבוה מן המתחם ההולם לו טענה ב"כ המדינה (18 חודשים), וכן גבוה מן הרף העליון (15 חודשים) שנקבע באסופת הפסיקה שהגישה ב"כ המדינה לגבי מקרים שבהם בוצעה עבירה של חבלה חמורה בהעדר הרשעות קודמות לנאשם.

יכול שהמתחם הגבוה יותר שהציב לעצמו בית משפט קמא היה בו כדי להשליך על גזר הדין שניתן.

כ"ו. בשים לב לעובדה שבית משפט קמא קבע בגזר דינו מתחם ענישה שהרף העליון בו גבוה מזה לו עתרה המדינה, ובשים לב לתסקיר שירות המבחן ממנו עולה, שהמערער מנהל אורח חיים נורמטיבי, נוטל אחריות על מעשיו (המערער הודה בפני בית משפט קמא מיד לאחר שתוקן כתב האישום), מגלה צער וחרטה על פגיעתו במתלונן, שהייתה הסתבכותו היחידה עם החוק, ורמת הסיכון למעורבותו בהתנהלות אלימה בעתיד היא נמוכה, סברנו, שניתן לבוא במידת מה לקראת המערער במובן זה שתקופת המאסר לריצוי בעבודות שירות תקוצר ותועמד על פרק זמן של 3 חודשים.

כ"ז. מאידך גיסא, סבורים אנו, שהפיצוי שנפסק על ידי בית משפט קמא לזכות המתלונן נמוך יתר על המידה, בשים לב לחבלה הקשה שספג המתלונן, דבר שהצריך אשפוז לתקופה לא קצרה, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בעובדות כתב האישום המתוקן, לרבות הטיפולים שהמתלונן נזקק להם בהמשך וכתוצאה מחבלה.

כבר עמדנו על כך שב"כ המערער הכיר אף הוא בטיעונו בפנינו בצורך להעלות את סכום הפיצוי, ולפיכך, אנו מעמידים את הפיצוי שעל המערער לשלם למתלונן על סך של 18,000 ₪ (במקום הסכום של 5,000 ₪ שנקבע בגזר דינו של בית משפט קמא).

כ"ח. התוצאה מכל האמור לעיל, היא כדלקמן:

1. אנו מקבלים חלקית את ערעורו של המערער במובן זה שתקופת המאסר בפועל שאותה ירצה המערער בעבודות שירות תהא תקופה של 3 (שלושה) חודשים.

על המערער להתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות **ביום ראשון 3.2.19 שעה 08:00** במשרדי הממונה על עבודות שירות במתחם תחנת משטרת טבריה.

המערער מוזהר בזאת, שבמהלך ריצוי עבודות השירות הוא יהיה נתון לבדיקת מעקב של בדיקות שתן, וסירוב לבדיקה, או בדיקה עם ממצאים חיוביים, יהווה עילה להפסקה מנהלית, וריצוי העונש במאסר בפועל.

המערער מוזהר, שאין לשתות אלכוהול במהלך העבודה, ואין להגיע בגילופין, הואיל והתנהגות מסוג זה תהווה עילה להפסקה מנהלית וריצוי העונש במאסר בפועל.

המערער מוזהר, כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים, וכל חריגה מכללים אלה יש בה כדי להביא להפסקת עבודות השירות ולרצות את יתרת העונש במאסר בפועל.

עוד מובהר למערער, שמצבו הכלכלי לא יהווה עילה לבעיות, כגון התייצבות לריצוי עבודות השירות, ועליו לבצע את הנדרש ממנו כפי שהתחייב במעמד ראיון ההתאמה לביצוע עבודות השירות.

2. אנו מעמידים את הפיצוי הכספי שעל המערער לשלם למתלונן על הסכום של 18,000 ₪ (שמונה - עשר אלף ₪).

המערער ישלם את הסכום הנ"ל של 18,000 ₪ על דרך של הפקדת 9 תשלומים של 2,000 ₪ כל אחד, במזכירות בית משפט השלום בעכו (ת"פ 58671-02-17), עבור המתלונן.

ההפקדה הראשונה של 2,000 ₪ תבצע **לא יאוחר מיום 01/02/19** וכך הלאה ב-1 לכל חודש, עד לסילוק המלא והסופי. אם תשלום כל שהוא לא יופקד כולו או במועדו, יועמד מלוא הסכום של 18,000 ₪, או כל יתרה בלתי משולמת, לפירעון מלא ומיידי בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק החל מתאריך 01/02/19 ועד לפירעון המלא בפועל.

3. המאסר המותנה לתקופה של 10 חודשים למשך 3 שנים, כפי שקבע בית משפט קמא בגזר דינו, עומד בעינו ללא כל שינוי.

למזכירות -

יש להמציא בהקדם את העתק פסק דינו לממונה על עבודות שירות.

כמו כן, יש להמציא את העתק פסק דינו **למזכירות בית המשפט השלום בעכו** (ת"פ 58671-02-17) לצורך מעקב אחר ביצוע הפקדת סכום הפיצוי למתלונן כפי שקבענו לעיל בפסק דינו.

כמו כן, תמציא מזכירות בית משפט השלום בעכו שוברים מתאימים למערער לצורך הפקדת סכומי הפיצוי, כפי שקבענו לעיל בפסק דינו.

בנוסף, אנו מורים **לב"כ המדינה** להמציא בהקדם את העתק פסק דינו למתלונן.

ניתן היום, כ"ו טבת תשע"ט, 03 ינואר 2019, במעמד הנוכחים

שושנה שטמר, שופטת עמיתה

יגאל גריל, שופט בכיר (אב"ד) אבי לוי, שופט